

Vierde zondag veertigdagentijd A

1 Sam. 16,1b.6-7.10-13a

Ef. 5, 8-14

Joh. 9, 1-41

Dieper zien

In dit lange evangelieverhaal voelen wij dat de evangelist Johannes ons wil leren dat er twee verschillende manieren zijn om naar Jezus te kijken, en dat die niet zomaar even waardevol zijn. Langs de ene kant is er de houding van de Farizeeën, die moedwillig “oppervlakkig, uiterlijk” naar Jezus blijven kijken en dan ook in Hem alleen maar een schender van de sabbat willen zien, een zondaar, die onmogelijk mensen kan genezen vanuit Gods kracht. Zij blijven verstokt verblind voor de diepere persoon van Jezus. Daartegenover maakt de blinde die werd genezen gaandeweg ook een innerlijke genezing mee. Hij gaat niet alleen uiterlijk zien, maar Hij krijgt ook inzicht in de persoon van Jezus. Het is omdat hij eenvoudig ontvankelijk is dat de blinde ertoe komt méér in Hem te zien en te begrijpen dat Jezus wél van God moet komen.

Gelovigen zijn dus mensen die dieper naar Jezus kijken en die doorheen de Mens Jezus de Vertegenwoordiger van God zien, de Redder van de wereld. Wie ongelovig blijft, is volgens Johannes, door zijn zelfingenomenheid schuldig aan moedwillige zelfverblindings. Alleen door nederige ontvankelijkheid kan iemand groeien tot een gelovige mens.

Nu gaat het wel niet zozeer over twee categorieën mensen, een “groep ongelovigen” langs de ene kant en daartegenover, wij, als “groep gelovigen” langs de andere kant. De scheidingslijn loopt veeleer binnenin onszelf. Laten wij maar goed beseffen dat ook in ons hart nog een stuk verblinde Farizeeër zit, maar dat in ons hart ook reeds een genezen blindgeborene steekt, die nog kan groeien tot een meer overtuigde gelovige. Zo nodigt dit evangelie ons uit tot groter geloof en tot bekering uit onze hedendaagse verblindheid.

In onze tijd bestaat immers een mentaliteit die ons, méér dan vroeger, meesleept in een soort collectieve blindheid. Wij leren heel goed de uiterlijke, zichtbare dingen observeren en wij worden daarbij geholpen door allerlei middelen en de meest vernuftige technieken. En dat is heel goed. Alleen wordt daarbij een wazig scherm, een soort cataract, gevormd op de ogen van ons hart en wordt het ons zo moeilijk gemaakt om ook de onzichtbare, geestelijke wereld te zien en te ervaren. Het is de zelfzekerheid van de wetenschap en de techniek die ons verleidt om onze ogen te sluiten voor de geestelijke kern van de dingen, voor de diepte, die spreekt van God. Een schuldige zelfverblindings, zegt Johannes ons vandaag.

Waarom is die blindheid zo gevaarlijk? Omdat, wie beperkt kijkt, ook beperkt oordeelt en handelt. Wie er van overtuigd is dat er alleen maar zichtbare dingen bestaan, zal uiteindelijk ook de mensen rondom hem als dingen, als objecten, gaan behandelen, zonder respect voor de onzichtbare kern van hun persoon, die onaantastbaar is. Heden ten dage worden nog steeds mensen zonder papieren als nummers, als objecten, van het ene bureau naar het andere gestuurd, met hetzelfde misprijzen waarmee de Farizeeën die eenvoudige blindgeborene van vandaag behandelden. Wie alleen maar naar eigen volk kijkt, kijkt beperkt, oordeelt en handelt ook beperkt, want hij zal heel vlug de mensen van over de grenzen als minderwaardig uitsluiten. Broederlijk Delen nodigt ons vandaag uit broederlijk te delen. Het is een teken van ruim kijken, van ruim oordelen en van ruim handelen.

Is het evangelie dan tegen de vooruitgang van wetenschap en techniek? Neen, op voorwaarde dat de competente technici, die wij zijn, maar bescheiden genoeg blijven om, ondanks het vele manipuleren en experimenteren, toch het respect te bewaren voor de geestelijke kern van de dingen, dat wil zeggen: toch God dankbaar blijven voor de wondere diepte van het leven. Laten wij onze computer maar goed gebruiken. Het is een onmisbaar, deugdelijk instrument, waarmee wij veel dingen kunnen beheersen. Maar wij zouden eigenlijk evenveel tijd van de dag moeten besteden aan het bewonderen van de diepte van het leven. Wellicht is daarbij de ervaring van de natuur belangrijk. Want daar leren wij misschien gemakkelijker het respect en de dankbaarheid voor de diepe kern van de eenvoudige dingen.

Waar leren wij vooral erkennen dat er in onze wereld een onzichtbare liefdekracht bestaat? Hier in de Eucharistie, waar wij uitgenodigd worden met gelovige ogen te kijken naar het Brood en de Wijn en doorheen deze eenvoudige Tekens de diepte te zien van Jezus' gevende Liefde voor ieder van ons. "Ja, Heer, ik zie U! Ja, Heer, ik geloof!"

Pater Frans s.j.